

Motion till riksdagen 2006/07:U280

av Rosita Runegrund (kd)

Fattiga länders möjlighet att påverka handelsavtal

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige ska verka för reformer inom EU och Världshandelsorganisationen, WTO, för att öka möjligheterna för fattiga länder att påverka handelsavtalen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige ska verka för förändringar av både multi- och bilaterala handelsavtal så att de otvetydigt främjar en rättvis och hållbar utveckling.

Motivering

Handel kan vara en mäktig kraft som kan bidra till fattiga länders utveckling genom ökade exportinkomster och sysselsättningsmöjligheter. Men handel och investeringar kan också leda till ökad fattigdom, cementering av orättvisa maktstrukturer och exploatering av både människor och miljö. Ökad handel och investeringar är inte mål i sig, men kan vara viktiga medel så länge de bidrar till att uppnå en rättvis och hållbar utveckling. Nyckelfrågan är under vilka villkor som handeln sker, och vilka effekter den har.

De regelverk som idag styr världshandeln – avtal i Världshandelsorganisationen WTO och avtal mellan länder och regioner – gynnar i praktiken mest de rika länderna och de stora företagen. De fattiga länderna har alltför små möjligheter att påverka hur avtalen utformas. Öppenheten kring handelsförhandlingar måste också öka så att parlament, medborgare och det civila samhället får bättre information och har möjlighet att delta i diskussionerna.

Det är viktigt att svenska handelspositioner har de fattigas intressen för ögonen. Exempelvis kan krav på en snabb och total nedmontering av handelshindren i fattiga länder ha en destabiliserande påverkan, motverka ut-

Fel! Okänt namn på

veckling och i förlängningen drabba ländernas försörjning. Dessa länder, med lite att erbjuda på världsmarknaden annat än råvaror, behöver istället speciella handelsvillkor för att inte den inhemska produktionen ska slås ut. Det krävs starkare insatser för att öka utvecklingsländernas tillträde till både globala och regionala marknader och för att stödja de lokala och inhemska företagens möjligheter att konkurrera. Sverige bör bl.a. fortsätta att arbeta för att skadlig dumping av jordbruksprodukter till fattiga länder ska upphöra.

Fattiga länder måste ha rätt att utforma en handelspolitik som stöder landets specifika utvecklingsstrategi och bör inte påtvingas avtal som missgynnar fattiga och marginaliserade människor. De måste exempelvis ges rätt att skydda inhemska matproduktion för att motverka hunger, reglera investeringar och utländska företag för att främja de mänskliga rättigheterna, jämlikhet, miljö och fattiga människors behov. Idag omfattar handelsavtalen också en rad regler som går långt bortom handeln med varor. Regler för patent, exempelvis på läkemedel, och regler för handel med tjänster, exempelvis vattendistribution, riskerar att reducera mänskliga rättigheter och miljö till handelsfrågor.

Stockholm den 31 oktober 2006

Rosita Runegrund (kd)